

Vacantie aan Zee

door Jan CLAES

Ik heb eens een film zien afrollen, « Pleziertreinen », een kort rolprentje — geestig en treffend — waaruit de verveling van badgasten aan zee, die voor één daagje waren overgekomen, met walmen opsloeg.

Die verveling is niet aan de zee te wijten ; wel aan de gasten, en ik krijg steeds een wee gevoel als ik — per toeval eens te Oostende verzeilend of te Blankenberghe — de op zijn stadsch gekleede leeggangers zie slenteren en geeuwen, en vooral word ik kregelig als ik er gewone arbeiders onder herken.

Ik weet het wel, dat ik voor deze enkele regels schuiven vol scheldwoorden zal moeten in ontvangst nemen van de organisaties, die beroemde plekken tot schuilplaats hebben verkozen om er hun arbeidersvacantiehuizen neer te zetten, maar... ik heb ook niet zoozeer het oog op die tehuizen, dan wel op de plekjes, die de gasten kiezen om zich neer te vleien.

Onze menschen hebben nog altijd niet het geheim ontdekt om hun vacantie door te brengen zooals het een individu van de nieuwe beschaving past. Hier treft hun een verwijt, dat

veralgemeend kan worden en slaan op hun geheele houding. Immers : zij zagen hun meesters optrekken naar Oostende en Blankenberghe ? en niet zoodra kregen zij de kans, of zij vloegen dezen achterna, zich niet afvragende *hoe* zij hun enkele dagen daar dan zouden zoek brengen. Zij kwamen aan de kust, zij legden zich neer, zij duikelden eens in zee, en zij aten een « bouquet romain » (dien ik ook niet versmaad) en uit was de pret.

Nee, dat past ons niet, en dat mag ook geen kustverblijf heeten.

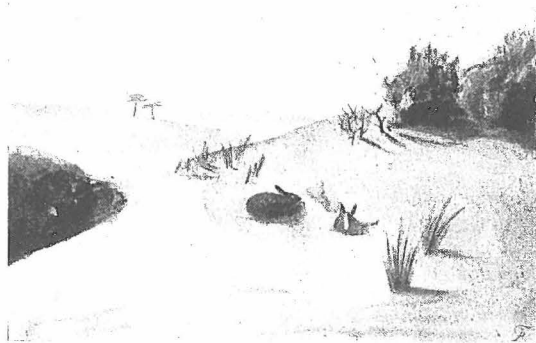
De tijd is nu ongeveer voorbij om daarover veel te jemieeren, maar wellicht is er eentje onder de lezers, die zich wel zal willen herinneren, hoe zijn verblijf was, en wat hij er zich van had voorgesteld, en hoe de desillusie hem te pakken heeft gehad !

Een ernstig mensch vraagt zich dat waarachtig af, als hij midden in de grootsche duinen zit, waar men zich als in een studio waant voor Wild-West-films, of klautert langs de gerimpelde hellingen van de boterbergen, zoo dat de schoenen prangen van het zand, waar toch die duizenden menschen blijven, al die badgasten, die hoog opgeven over de kust. Waar zitten zij ?

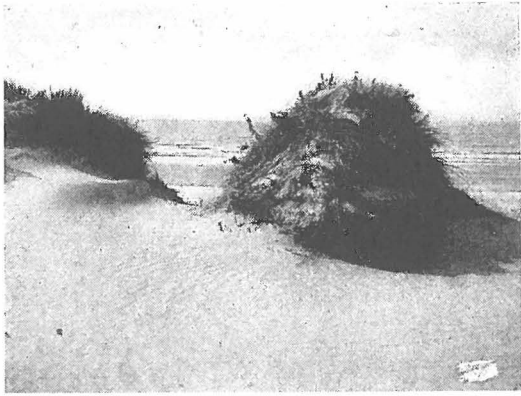
Weggeborgen in een mierennest, het oog begrensd door stoelen, schuppen, badmantels, kabientjes, enz., een hannekensnest van menselijke lijven en menselijk gerief. Ach, wie zag al niet zoo'n strandje aan op Zondag ! Arme lui, wat is uw hart arm.

En terwijl de heele zeebevolking opgepropt zit op enkele Ha., blijven kilometers strand onbezet liggen, blijven vierkante kilometers duin en pannen leeg, verlaten, onbemind en ongenoten.

Geef mij, Jan Claes — den gelukkigen

Avondstijte in de duinen.

De duinen nabij Blankenberghe.

wandelaar, die zich een paar van de allermooiste bloempjes gaat plukken in een pan — dan maar een vochtig plekje tusschen de duinen in, goed herkenbaar aan het groene uitzicht — die mooie, eenig mooie witte Parnassia-bloem, groeiend op een slank steeltje. Die ten minste ziet zijn land, en zijn zee. Hij klimt en hij daalt in zijn wandelpakje de duinen op en af ; hij baant zich een weg door heesters ; hij springt van een kop, en hij rolt van een helling. De lach zit in 't gezelschap, en als de karavaan — want weinigen weerstaan aan 't genot, eens als zij 't beet hebben — trekt en sliert, en valt en opstaat, dan voelt men zich jong worden ; 't genot is eenig.

Eilaas ! over de heele breedte van de Belgische kust gingen reeds vierkante kilometers aan vrije natuur te loor. Maar... er is nog over, en zeker mogen de bergen geroemd worden langs Duinbergen, maar het landje tusschen Oostduinkerke en De Panne, tusschen De Panne en de Fransche kust, heeft zijn weerga niet. En daar worden de arbeiders verwacht.

Wie met verlof gaat moet niet neerhurken, elken dag, elke minuut. Het lichaam moet er ook zijn genoeg aan beleven. Laat een familie met kinderen er zich maar eens in wagen, in dat vrije berglandschap : een weelde voor

de « apen » die klauteren ; een weelde voor de ouders, die hun mannen bezig zien ; incident na incident komt voor. Zoo heeft men ten minste vakantie !

Is de avond mooi, en was de dag warm, dan wil de goeie kustbezoeker ook de zee zien lichten, phosphoresceeren : een zeer geheimzinnig spel van vonkjes, aantrekkelijk en soms wat kil aan den voet. Maar 't resultaat is winst : want dan leert men de zee kennen in avondtoilet, nog verraderlijker, geslepener, en « natter » dan anders.

En is de avond heel mooi — misschien wil de maan van de partij wezen — dan gaat de zoeker naar schoonheid nog eens de duinen in, om langs de donkere riet-hompen, door groen en grauw, te wandelen over de grijze uitgestrekte zandvlakten, en om in de schemering of den maanglans de aspecten te bestudeeren van de schaduwen, die plant en mensch afwerpen. Mooie oogenblikken wachten nu den getrouwe-aan-de-natuur, vermits de stilte in haar onmetelijk veld gaat spreken, de nachtelijke rust, die tijding geeft aan eenieder. In de verte deint de zee — schichtig schiet een haasje op — af en toe pinkelt een villa-lichtje, en zoetjes aan ontwaart het oog in de donkerte een wegeltje, een tred. Als vermoeide zwervers gaat men de heuvels op — geen voetstappen worden gehoord ;

Duinen en strand te Knocke.

tegen den halfverlichten hemel doemen groeiende gestalten op. Zwart in tegenlicht wenschen ook bedevaartgangers naar de stilte en de rust ; ontspanning na 't rumoerige leven van een gansch jaar.

Laat de heeren en de dames draaien — nee, nee schuiven en wrijven — over den dansvloer ; de heeren hebben hun stijven boord weeral om ; en de dames loopen op hun steltjes, zij hebben het hunne ! Hun bestaan is toch leeg.

Wij willen een vol bestaan : vol werk als 't werken geldt ; vol rust en verpoozing als 't rusten geldt, want let wel : rusten hoeft in geen deele op te gaan in de onbeschofte houding, die Mijnheer le bourgeois aanneemt bij hem thuis in zijn leunstoel onder 't lezen van een « gazet » ! Deze heeren zetten heel eenvoudig hun bestaan van de stad aan zee voort. Decorum is veranderd, dat is al.

Wij willen ons leven veranderen aan zee, anders leven ! los leven, vrij leven, goed leven, en de vrije mensch kan zijn lichaam wel een stapje gun-

nen, en zijn arm een zwaai.

Maar : trek dan geen zijden kleedjes aan, of geen in de plooi gelegde broek, en... (dat is voor den man) als gij uw huisgenooten een genoeg wilt doen, laat de wereld vloten en de politiek, en alles, en koop geen dagblad.

Jan Claes acht het dagblad de pest van de kust ; de rustverstoorder ; de uitzuiger. Het onderhoudt betrekkingen met 't achtergelaten leven. En dat hoeft niet. Een arbeider heeft recht op genot... en mag de wereld voor zijn vacantielijd naar de weerlicht wenschen.

Dan hoort hij volledig toe aan vrouw en kinderen en als hij zorgt voor afwisseling in 't programma, voor een middag aan 't strand, een daagje in 't land, een morgen vischvangst, een avond maan-gewandel, een afternootje in 't badstad-gewemel, een half uurtje lectuur, een partijtje kinderspel, dan verdient hij den dank van allen, dan is hij op de hoogte van zijn taak.

Dat men deze dagverdeeling dan maar eens verfilme ! Nou ! er is kans voor, dat er aldra geen plekje meer overblijft van 't vrije land !

Ach, wie zag al niet zoo'n strandje aan op Zondag ! Arme lui, wat is uw hart arm !